

Det Samfundsvidenskabelige Fakultet	Omprøve E 2014
Juridisk kandidateksamen	Ordning:
Del/delprøve/fase: 2. år af bacheloruddannelsen	
Fag: Forvaltningsret	
Opgavetype: AO	
Antal sider i opgavesættet (incl. forsiden): 5	
Eksamensdag: Onsdag den 10. december 2014 kl. 9.00 – 14.00	
Eksamenslokale: Finlandsgade 8, bygning 5106-5108, 8200 Aarhus N	
Tilladte medbragte hjælpemidler: Alle - herunder batteridrevet PC som opslagsværk	
Materiale der udleveres til eksaminanden: Intet ud over opgaveteksten	

(Det bemærkes, at der ikke foretages opgavegennemgang)

AO 1

Lilleskolen var en folkeskole i Storborg Kommune, der gennem en årrække havde haft et stigende elevtal. Skolens bygninger var meget nedslidte og vedligeholdelseskrævende. Der var enighed i byrådet om, at skolen havde for få undervisningslokaler. Der var også enighed om, at det bedste og billigste ville være at rive skolen ned og bygge en helt ny skole. Den nye skole skulle opføres på en ejendom lidt uden for centrum, som kommunen allerede ejede, og hvor der aktuelt var en park, Skovparken.

Kommunens stadsarkitekt udarbejdede derfor et byggeprojekt med en skolebygning i fire etager. Projektet blev drøftet på et møde i byrådet, og der var enighed om at gennemføre projektet. Som led i gennemførelsen af projektet sendte kommunens skoleforvaltning derfor en ansøgning til kontoret for teknik og miljø, som var den afdeling i kommunen, der behandlede sager om byggetilladelse, idet opførelse af en bygning som den omhandlede krævede byggetilladelse efter byggeloven.

Kontoret for teknik og miljø konstaterede, at projektet ikke var i overensstemmelse med bygningsreglementet, som er en anordning udstedt i medfør af byggeloven. Ifølge bygningsreglementet var bebyggelsesprocenten 45 for den pågældende ejendom. Gennemførelse af projektet forudsatte imidlertid, at bebyggelsesprocenten var 180. Reglerne om bebyggelsesprocent er fastsat i medfør af byggelovens § 8.

Kontoret for teknik og miljø, der vidste, at byrådet gerne så projektet gennemført, udarbejdede en indstilling om, at der skulle meddeles byggetilladelse, herunder at der skulle gives dispensation fra reglen om bebyggelsesprocent. Om dispensationen fremgik alene følgende: "Der dispenseres med denne byggetilladelse fra bygningsreglementets regler om bebyggelsesprocent. Grunden kan således bebygges med op til 180 procent, jf. beskrivelsen af byggeprojektet."

Kommunalbestyrelsen vedtog den 2. september 2014 at følge indstillingen fra kontoret for teknik og miljø. Eftersom kommunalbestyrelsen fuldt ud imødekom skoleforvaltningens ansøgning, var der intet anført om mulighed for rekurs i byggetilladelsen eller dispensationen. Kopi af byggetilladelsen og dispensationen blev dagen efter sendt til ejerne af de tre naboejendomme, der grænsede op til parken og dermed den kommende skole.

To af naboerne blev glade for at høre, at de ville få en skole tæt på, men den tredje nabo, Anders Andersen, som ikke tidligere havde hørt om byggeplanerne, skrev i en e-mail den 4. september 2014 til ministeren for by, bolig og landdistrikter: "Jeg klager hermed over, at byrådet i Storborg har besluttet at erstatte den smukke skovpark med en skole i flere etager fuld af larmende børn. Skolen bliver i øvrigt alt for stor i forhold til grunden." Anders Andersen havde i e-mailen vedhæftet byggetilladelsen. Ministeriet for by, bolig og landdistrikter – der ikke er ressortministerium for byggeloven – svarede den 6. oktober 2014 Anders Andersen: "Tak for din henvendelse. Ministeren har forståelse for, at du vil savne parken, men har ikke mulighed for at gribe ind over for Storborg Kommunes beslutning. Vi har sendt din e-mail videre til kommunen." Kontoret for teknik og miljø i Storborg Kommune skrev i en e-mail af 10. oktober 2014 følgende: "Vi har modtaget din e-mail fra Ministeriet for by, bolig og landdistrikter. Vi har på den baggrund indhentet oplysninger om dig i kommunens forskellige afdelinger, og ifølge en e-mail, vi har fået fra socialforvaltningen, har du fået tildelt hjælpemidler efter serviceloven, fordi du er næsten blind og har stærkt nedsat hørelse. Vi kan derfor ikke se, at byggeriet kan komme til at genere dig. Vi foretager os herefter ikke yderligere i anledning af din e-mail."

Anders Andersen henvendte sig derefter til en advokat for at høre, om han kunne klage til andre myndigheder eller instanser.

Der ønskes en begrundet stillingtagen til de forvaltningsretlige problemstillinger, som ovenstående hændelsesforløb giver anledning til, herunder hvorvidt Anders Andersen kan få prøvet kommunens afgørelse om byggetilladelse og dispensation ved andre instanser, og om han kan forventes at få medhold i en klage.

Det skal ved besvarelsen af opgaven lægges til grund, at byggeloven hører under klima-, energi- og bygningsministerens ressortområde. Opgaven skal besvares uden inddragelse af andre regler i byggeloven og bygningsreglementet end dem, som fremgår af opgaven og nedenstående uddrag af byggeloven. Det skal ved besvarelsen endvidere lægges til grund, at byggeriet ikke vil være i strid med den øvrige bygge- og miljølovgivning. Lov om social service skal heller ikke inddrages ved besvarelsen af opgaven.

Uddrag af byggeloven

§ 8. Klima-, Energi- og Bygningsministeren kan fastsætte regler om (...)

2) bebyggelsesprocenter ved bebyggelse af ejendomme, (...)

Stk. 3. Ved bebyggelsesprocenten forstås etagearealets procentvise andel af grundstykkets areal. Nærmere regler om beregningen af etagearealet og grundstykkets areal fastsættes i bygningsreglementet. (...)

§ 22. Der kan meddeles dispensation fra bestemmelser i loven og de i medfør af loven fastsatte bestemmelser, når det skønnes foreneligt med de hensyn, som ligger til grund for de pågældende bestemmelser. (...)

Stk. 2. Dispensationer fra de i medfør af §§ 8 og ... fastsatte regler til varetagelse af naboers interesser samt fra § 10 A, stk. 1, kan først meddeles, når der er forløbet 2 uger efter, at kommunalbestyrelsen har oplyst naboer til den omhandlede ejendom om, hvortil der søges dispensation, og om, at eventuelle bemærkninger kan fremsendes inden 2 uger. Dette gælder dog ikke, hvis kommunalbestyrelsen skønner, at dispensationen er uden større betydning for de pågældende naboer. Kommunalbestyrelsen underretter de naboer, der efter orientering i henhold til 1. pkt. rettidigt har fremsat bemærkninger til den søgte dispensation, om afgørelsen. (...)

Stk. 5. Dispensation meddeles af kommunalbestyrelsen. (...)

§ 23. Kommunalbestyrelsens afgørelser truffet i henhold til denne lov kan, for så vidt angår retlige spørgsmål, påklages til statsforvaltningen (...).

Stk. 2. Kommunalbestyrelsens afgørelser kan i øvrigt ikke påklages til anden administrativ myndighed. Statsforvaltningens afgørelser efter stk. 1 kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsens afgørelser kan påklages af afgørelsens adressat og andre, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. (...)

§ 24. Kommunalbestyrelsens afgørelser kan, når ikke andet er bestemt, påklages til statsforvaltningen inden 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende.

Stk. 2. Afgørelser, som kan påklages, skal indeholde oplysning om, til hvilken myndighed klage kan ske, og om fristen for indgivelse af klage. (...)

AO 2

Ved brev af 25. august 2014 ansøgte Anders Andersen (AA) Storkøbing Kommune om tilladelse til at etablere en detailbutik i form af en tæppeforretning i bymidten af Storkøbing by. Den 8. september s.å. meddelte kommunen afslag på ansøgningen med henvisning til, at detailbutikker med pladskrævende varer som for eksempel biler og køkkener ifølge lokalplanen ikke måtte placeres i bymidten. Afslaget henviste til de relevante regler og var bilagt en klagevejledning, hvoraf det fremgik, at afgørelsen efter loven kunne påklages til et klagenævn af enhver med en væsentlig, individuel interesse i sagen inden 4 uger efter, at meddelelsen var kommet frem.

Da AA ved brev af 15. september s.å. svarede AA, at han alene skulle forhandle små løse tæpper og måtter fra tæppeforretningen, gav kommunen tilladelse til at etablere forretningen. Kort tid efter etableringen rettede butiksindehaver Bent Bay (BB), der var nabo til den nyetablerede tæppeforretning, henvendelse til kommunen med oplysning om, at AA ud over at forhandle mindre løse tæpper og måtter også forhandlede væg til væg tæpper, som var placeret i store ruller i udstillingsvinduet. På baggrund af denne oplysning gav kommunen uden at foretage sig yderligere ved brev af 8. oktober s.å. AA et påbud i medfør af loven på området om senest den 1. januar 2015 enten at lave sortimentet i forretningen om, så væg til væg tæpperne udgik heraf, eller at flytte butikken til det område uden for centrum, som efter lokalplanen var udlagt til detailbutikker med pladskrævende varer. Der stod ikke andet i brevet.

AA rådførte sig med sin advokat, Christian Christensen (CC), der udarbejdede et notat, som konkluderede, at det ikke var i strid med lokalplanen, at tæppeforretningen i den foreliggende form, dvs. med væg til væg tæpper i udstillingsvinduet, var beliggende i centrum af byen. Notatet blev sendt til Storkøbing kommune. Kommunens jurister var ikke enige i CC's konklusion, og da en ændring af lokalplanen efter lovgivningen på området ikke var mulig, så man ikke grundlag for at genoptage sagen. På et møde i teknisk udvalg blev det imidlertid besluttet at indhente en ekstern juridisk vurdering fra kommunens advokat til supplement af den interne. Denne vurdering lå på linje med kommunens egen vurdering, dvs. konklusionen var, at tæppeforretningen med placeringen i midtbyen og et sortiment, der også indeholdt væg til væg tæpper, var i strid med lokalplanen.

Kommunens jurister indstillede herefter til kommunalbestyrelsen, at påbuddet blev opretholdt. På et kommunalbestyrelsesmøde den 16. december 2014 fremsatte borgmesteren med henvisning til uenigheden mellem på den ene side advokat CC og på den anden side kommunens jurister og de eksterne jurister et beslutningsforslag om ophævelse af påbuddet, således at tæppeforretningen med den foreliggende beliggenhed og det foreliggende sortiment blev lovliggjort. Inden forslaget kom til afstemning, tilkendegav flere medlemmer af kommunalbestyrelsen, at de var betænkelige ved at gå imod kommunens jurister, og at de derfor ville stemme imod beslutningsforslaget. Borgmesteren og andre medlemmer af kommunalbestyrelsen tilkendegav på deres side, at de var betænkelige ved at påbyde en flytning eller et indskrænket sortiment, når der blandt juristerne var uenighed om forståelsen af lokalplanen.

Forslaget blev efter drøftelsen vedtaget med 16 stemmer for og 15 stemmer imod, og beslutningen blev meddelt AA den følgende dag. Mindretallet mødtes et par dage efter for at drøfte mulighederne for at indbringe afgørelsen for en anden administrativ instans med henblik en omgørelse af afgørelsen eller sanktioner over for de 16 medlemmer af kommunalbestyrelsen, som havde stemt for borgmesterens beslutningsforslag, eller for Folketingets Ombudsmand.

Der ønskes en begrundet stillingtagen til de forvaltningsretlige problemstillinger, som opgaven giver anledning til, herunder en stillingtagen til de relevante kontrolorganers reaktionsmuligheder i sagen.

Det skal ved besvarelsen lægges til grund, at lokalplanen er lovlige, og at der ikke er mulighed for at dispensere fra denne.